

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 255662 21 Рев
Бања Лука, 19.8.2022. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Горјане Попадић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља D. d.o.o. V.L., кога заступа М.А., адвокат из Б.Л., против туженог Р.Ш. из Б.Л., кога заступа Р.П., адвокат из Б.Л., ради накнаде штете и поврата зајма, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 255662 20 Гж од 8.2.2021. године, на сједници одржаној 19.8.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 255662 17 П од 26.12.2019. године, обавезан је тужени да тужитељу накнади материјалну штету у износу од 41.564,52 КМ, са законском затезном каматом од 16.10.2012. године до исплате и да му на име дуга исплати износ од 33.767,14 КМ, са законском затезном каматом од 22.2.2017. године до исплате, а одбијен је захтјев за законске затезне камате на тај износ за период од 20.1.2011. до 22.2.2017. године и обавезан је тужени да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 9.618,00 КМ, а одбијен је захтјев преко овог износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 255662 20 Гж од 8.2.2021. године, жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда у досуђујућем дијелу потврђена и одбијен је захтјев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије, уз обавезу тужитеља на накнаду трошкова поступка или укине и предмет врати на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да се обавеже тужени на накнаду материјалне штете у износу од 41.564,52 КМ, са законском затезном каматом од 16.10.2012. године

до исплате и на исплату, по основу уговора о зајму износа од 33.767,14 КМ, са каматом од 20.1.2011. године до исплате.

Расправљајући о овако постављеном тужбеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да је тужитељ био у радном односу код туженог од 1.2.2009. године на радном мјесту пословође у пословној јединици дисконт Т. – Л. до 16.10.2012. године, када је извршена примопредаја (сравњења стварног и књиговодственог стања робе и новчаних средстава у наведеној пословној јединици); да је у записнику о примопредаји од 16.10.2012. године (са прилозима) наведено, да је утврђен мањак у наведеном дисконту у износу од 59.767,39 КМ и да је пописна комисија, истог дана утврдила и робни мањак у износу од 229,99 КМ; да је тужени 16.10.2012. године присуствовао наведеном попису и да је утврђено и пописано стање потписао без примједби; да су тужитељ и тужени 19.1.2010. године закључили уговор о зајму, којим је туженом позајмљен износ од 93.000,00 КМ, са роком враћања од 12 мјесеци од закључења уговора; да је тужени 16.10.2012. године потписао изјаву којом је потврдио утврђени мањак након пописа и извршене промопредаје у наведеном дисконту, у износу од 93.764,52 КМ и да је потпис на тој изјави овјерен од стране Мјесне канцеларије у Т., Општина Л., под бројем Ов-..., дана 18.10.2012. године; да је вјештак финансијске струке Ч.С. нашао, да мањак у Пословној јединици тужитеља у Л., у којој је тужени био материјално одговорно лице износи 36.835,17 КМ, да по основу „отварања шифре партнера“ на име туженог мањак износи 4.729,35 КМ и да по уговору о зајму тужени дугује тужитељу износ од 33.767,14 КМ; да је рјешењем тужитеља број ... од 23.10.2012. године, обавезн тужени да накнади тужитељу штету у износу од 93.764,52 КМ, коју је проузроковао причињеним мањком у дисконту; да је потврдом о узајамном потраживању од 31.7.2015. године, која је потписана од стране тужитеља и туженог потврђено, да тужени нема дуговања према тужитељу и наведено је у коју сврху је потврда сачињена; да из налаза вјештака графолога С.Б. произлази, да потпис на предње наведеној потврди на мјесту тужитеља, није потпис тадашњег законског заступника тужитеља; да је тужени након примопредаје извршене 16.10.2012. године код тужитеља обављао послове комерцијалисте до 31.7.2015. године, када му је престао радни однос код тужитеља; и да је тужба у овој правној ствари поднесена 22.2.2017. године.

Полазећи од утврђења да је према записнику о примопредаји од 16.10.2012. године, са тим даном извршен попис робе и утврђен мањак у износу од 59.997,38 КМ, да је попису присуствовао и тужени који је стање – утврђено приликом пописа, потписао без примједби; да је тужени платио тужитељу на име мањка износ од 23.162,21 КМ и да преостали дуг по том основу износи 33.767,14 КМ, те да је тужени од укупно исплаћеног му зајма (на основу уговора о зајму закљученог са тужитељем 19.1.2010. године), вратио тужитељу износ од 59.095,30 КМ првостепени суд је, налазећи да приговор туженог о застарјелости предметног потраживања није основан, позивом на одредбе члана 154, 155, 180, 185. и 557. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, број 29/78, 39/85 и 57/89, те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96 и 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), усвојио тужбени захтјев тужитеља на име главног потраживања и камата на досуђену накнаду штете као у изреци пресуде, а одбио је захтјев за исплату камате на износ досуђен по основу зајма, за период од 20.1.2011. до 22.2.2017. године и обавезао је туженог да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 9.618,00 КМ.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда и оцијенио је жалбене наводе који су од одлучног значаја, па је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду потврдио.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Према одредби члана 100. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 38/00 до 20/07, који овдје представља мјеродавно право), радник који на раду или у вези са радом намјерно или из крајње непажње причини материјалну штету послодавцу, дужан је да ту штету надокнади.

Одредбом члана 106. истог закона прописано је, да на питања накнаде штете причињене на раду или у вези са радом која нису посебно уређена овим законом, примјењују се прописи о облигационим односима.

Из чињеничног утврђења нижестепених судова произлази да је тужитељ обављао послове пословође у пословној јединици дисконт Т.– Л. од 1.2.2009. до 16.10.2012. године и да је био материјално одговорно лице за пословање тог дискаунта, како је и сам потврдио у писменој изјави од 18.10.2012. године.

Из налаза поменутог финансијског вјештака произлази, да је мањак у наведеној пословној јединици, на дан 16.10.2012. године, утврђен у износу од 59.997,38 КМ, од чега је тужени платио износ од 23.162,21 КМ, па преостали мањак на тај дан износи 36.835,17 КМ. Даље произлази, да је тужени проуроковао мањак и по основу „отварања шифре партнера број ...“ на своје име од 1.1.2013 до 7.12.2016. године, што значи, да је отворио шифру, која се иначе отвара само за купце, да је фактуре за робу издавао на своје име и испоручивао робу купцима за готов новац, а није полагао пазар код тужитеља, по ком основу је утврђен мањак у износу од 33.996,46 КМ, па како је тужени платио износ од 29.261,11 КМ, преостали дуг по овом основу износи 4.729,35 КМ. Дакле, укупан дуг према тужитељу по наведена два основа износи 41.564,52 КМ, који су нижестепени судови правилно квалификовали штетом коју прописује одредба члана 155. ЗОО, јер је непрописним радом туженог умањена имовина тужитеља у наведеном износу, за коју штету је тужени одговоран по основу кривице (члан 154. став 1. ЗОО).

Тужени је током поступка и у жалби истицао бројне приговоре на налаз финансијског вјештака, што понавља и у ревизији. Међутим, из стања списка у овом предмету произлази да је вјештак налаз сачинио на основу докуметације у спису, међу којом су и аналитичке картице тужитеља које, иако немају карактер јавне исправе на што се у ревизији указује, представљају исправе тужитеља и које, супротно наводима ревизије, и по оцјени овога суда представљају релевантне доказе за одлуку у овом спору. Ни наводи ревизије да нижестепени судови нису цијенили дио налаза у којем се вјештак изјашњавао о уплатама (чија је сврха дознаке „полог пазара“), у износу од 104.413,32 КМ, нису основани, јер је вјештак имао у виду те уплате приликом израде налаза у којем је навео да су исте књижене „у складу са књиговодственим начелима и правилима“, што је поновио и приликом саслушања на главној расправи од 12.8.2019. године.

Тужени је напријед наведене приговоре истицао и у жалби, које је другостепени суд оцијенио на начин прописан одредбом члана 231. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), па се ревизиони наводи у том правцу указује неоснованим.

Осим наведеног, све и када би били основани напријед наведени приговори ревидента у погледу налаза наведеног вјештака, а нису, ревизиони наводи не могу

исходити другачију одлуку у овом спору код чињенице, да је записник о примопредаји од 16.10.2012. године, поред пописне комисије потписао и тужени (као пословођа у дисконту), без примједби; да је прилог пописних материјала - спецификација о утврђеном мањку у наведеном дисконту у износу од 59.767,39 КМ, такође потписао тужени без примједби и да је изјаву од 18.10.2012. године, у којој је потврдио постојање мањка у износу од 93.764,52 КМ и којом се обавезао да ће исти исплатити тужитељу, својеручно потписао, што током поступка није ни негирао нити је ваљаности тих исправа по било ком основу довео у сумњу.

Према томе, у ситуацији када је налаз вјештака у погледу чињеница одлучних за пресуђење, скоро идентичан са наведеном документацијом тужитеља о попису и примопредаји дисконта на дан 16.10.2012. године, коју је потписао и тужени као материјално одговорно лице за рад у тој организационој јединици, приговори ревидента на налаз вјештака нису од правног значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Надаље, из уговора о зајму од 19.1.2010. године произлази да је тужитељ исплатио туженом по основу зајма износ од 93.000,00 КМ, а вјештак је у налазу приказао „преглед трансакција“, исплата зајма (у шест неједнаких новчаних износа) извршених у периоду од 19.1.2010. до 27.4.2010. године, што је потврдио и тужени у свом исказу, као и преглед поврата зајма у износу од 59.095,30 КМ (у периоду од 26.3.2010. до 30.8.2012. године), тако да дуг туженог по основу зајма износи 33.767,14 КМ. Тужитељ је, дакле, на поуздан начин доказао и овај дио потраживања, а како је исказ туженог саслушаног као парничне странке, противрјечан садржају поменуте изјаве туженог од 18.10.2012. године, у којој је изричито потврдио да постоји мањак у износу од 93.764,52, да исти не оспорава ни по ком основу и да га у цијелости прихвата као свој дуг, а аутентичност свог потписа на изјави је овјерио код надлежног управног органа Општине Л. Стога су, нижестепени судови имали довољан основ у утврђеном чињеничном стању и у материјалном праву за усвајања и овог дијела тужбеног захтјева, слиједом чега ови наводи ревизије не могу исходити другачију одлуку у овом спору.

На овакав закључак овога суда је без значаја наведена потврда од 31.7.2015. године, која је потписана од стране тужитеља и туженог. Ово из разлога што из садржаја потврде и из исказа туженог као парничне странке несумњиво произлази, да је иста издата у сврху одјављивања туженог код тужитеља код Пореске управе након престанка његовог рада код тужитеља, с обзиром да за то, због нередовних уплата доприноса и пореза, није било другог начина.

Не могу се прихватити основаним ни наводи ревизије у погледу квалификације предметног уговора, који по оцјени овога суда, има карактер уговора о зајму. С тим у вези, ни приговори ревидента у погледу књиговодствене евиденције тужитеља (у односу на исплате и поврат зајма на темељу тог уговора), као и евентуалне повреде Закона о рачуноводству, на што се указује у ревизији, не тичу се овог парничног поступка. За одговорност туженог из основа неиспуњења уговорне обавезе из тог уговора је одлучно, да су средства у наведеном износу пренесена на рачун туженог, што је у књиговодственој евиденцији тужитеља нашао и наведени вјештак, а што је и сам тужени потврдио у свом исказу и у споменутој писменој изјави од 18.10.2012. године (а што ни током поступка није оспорио), а да се заиста ради о зајму, говори чињеница да су средства у наведеном износу пренесена на рачун туженог и да је тужени по том основу вршио поврат средства тужитељу у износу од 59.095,30 КМ.

Код ових материјалних доказа, који су поузданији од исказа саслушаних свједока, другостепени суд, супротно ревизионим наводима, није погријешио када на темељу исказа свједока није довео у сумњу карактер предметног уговора о зајму.

У погледу истакнутог приговора застарјелости потраживања побијана пресуда садржи довољне и ваљане разлоге, које као правилне прихвата и овај суд. Уосталом, ревидент осим уопштених приговора у ревизији не наводи конкретне чињенице ни податке за другачије рачунање застарних рокова, у односу на начин како су рачунали нижестепени судови.

Другостепена пресуда, по налажењу овог суда, садржи ваљане разлоге о одлучним чињеницама и задовољава правни стандард судске одлуке прописан одредбом члана 191. став 4. ЗПП, па ревизиони приговори да је иста захваћена повредом те законске одредбе, нису основани.

С обзиром на разлоге садржане у образложењу ове пресуде, остали наводи ревизије нису од значаја за правилност и законитост побијане пресуде.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић